

Februar 2025

Goodwill i almen praksis

Goodwill afspejler den merværdi, en praksis eller kapacitet med et etableret patientgrundlag har i forhold til en nystartet praksis uden patienter. Goodwillprocenten kan være med til at give et indblik i efterspørgslen på praksis og antallet af købere.

Resumé

Stabil goodwillprocent trods færre handler

- Goodwillprocenten har de seneste år ligget på et stabilt niveau omkring de 50. pct. I 2024 lå den på 54,1 pct.
- Region Midtjylland har den højeste goodwill (63,5 pct.), mens Region Sjælland har den laveste (34 pct.).
- Antallet af handler er faldet med 24 pct. i 2024. Region Sjælland er den eneste region, der har oplevet en stigning i antallet af handler (35 pct.).
- Mere end ni ud af 10 almindelige handler handles med goodwill.

Flere praksis uden køber – men fortsat lavt niveau

- Andelen af praksis, der lukker uden en køber, er steget en smule, men ligger fortsat lavt (7 pct.).
- Flere praksis overtages af en kompagnon efter overenskomstens § 20, fordi det ikke har været muligt at finde en køber.
- I 16 pct. af handlerne har det ikke været muligt at finde en køber. Det er en stigning på cirka 10 procent i forhold til året før.

Kontaktoplysninger

Josephine Haumann
Sundhedsøkonom
jha.plo@dadl.dk
Tlf. +45 3544 8384

Camilla Kamstrup
Politik- og pressekonsulent
cka.plo@dadl.dk
Tlf. +45 2873 2822

Baggrund

Goodwill bliver betalt, når alment praktiserende læger overtager en praksis eller en kapacitet med et allerede etableret patientgrundlag. I en nystartet praksis uden patienter tager det typisk flere år at opnå samme indtjeningsniveau som en allerede etableret praksis. Goodwill kan derfor betragtes som den merværdi, en etableret praksis har i forhold til en nystartet praksis uden patienter i form af forventet indtjening.

Analysen medtager både handler med hele praksis og handler med enkelte kapaciteter. Det betyder, at hvis én læge i et kompagniskab sælger sin kapacitet til en ny læge eller til en af sine kompagnoner registreres dette også som en handel i statistikken.

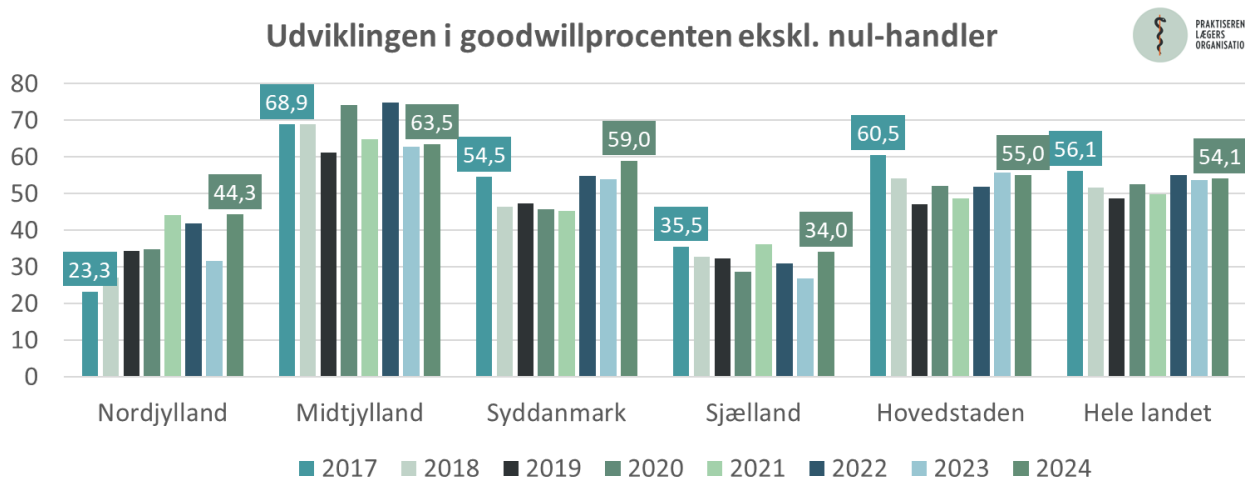
De praktiserende læger har kollegialt fastsat et loft for den pris, som en praksis kan handles til. Loftet betyder, at praktiserende læger maksimalt kan købe og sælge til en pris beregnet som gennemsnittet af de tre sidste års omsætning tillagt 36 pct.

PLO's bestyrelse har besluttet, at der én gang om året offentliggøres tal for goodwill på lands- og regionsniveau. Til sidst i analysen kan alle tal ses i tabeller.

Data bliver løbende korrigeret, så der kan ske ændringer, som vil påvirke goodwillprocenterne tilbage i tid.

Goodwillprocenten

Goodwillprocenten har de seneste år ligget på et stabilt niveau omkring 50 pct. I 2024 steg goodwillprocenten beskedent fra 53,8 pct. til 54,1 pct., svarende til en stigning på 0,3 procentpoint.

I 2017 lå den gennemsnitlige goodwillprocent på 56,1. pct., og der er altså sket et mindre fald i goodwillprocenten for almen praksis-klinikker over årene. En mulig forklaring er nedgangen i antallet af ejerlæger. I de kommende år forventes flere almenmedicinere at færdiggøre deres specialuddannelse, hvilket kan påvirke praksismarkedet.¹ Traditionelt set har en kapacitet i almen praksis været besat af en ejerlæge, men det er en stigende tendens, at flere kapaciteter i stedet bliver besat af ansatte lægerⁱ. Dette kan blandt andet skyldes, at nyuddannede læger foretrækker at starte som ansatte, før de efter cirka fem år vælger at købe egen praksisⁱⁱ.

Goodwillprocenten ekskl. nul-handler² stiger i fire ud af fem regioner fra 2023 til 2024. Den største stigning ses i Region Nordjylland, hvor goodwillprocenten er steget med 12,6 procentpoint. I 2024 har Region Midtjylland den højeste goodwillprocent, mens Region Sjælland har den laveste. I Region Nordjylland er goodwillprocenten siden 2017 steget med 21 procentpoint. Regionen, der har den næsthøjeste stigning, oplever en stigning på 7,2 procentpoint.

Goodwillprocenten kan svinge betydeligt fra år til år på regionalt niveau. I regioner med få handler vil den enkelte handel veje tungt i gennemsnittet, hvilket skaber større udsving. Samtidigt er der stor variation i goodwillprocenten indenfor regionerne, så gennemsnittet påvirkes også af, hvilke områder af regionen, der handles i.

Antallet af handler

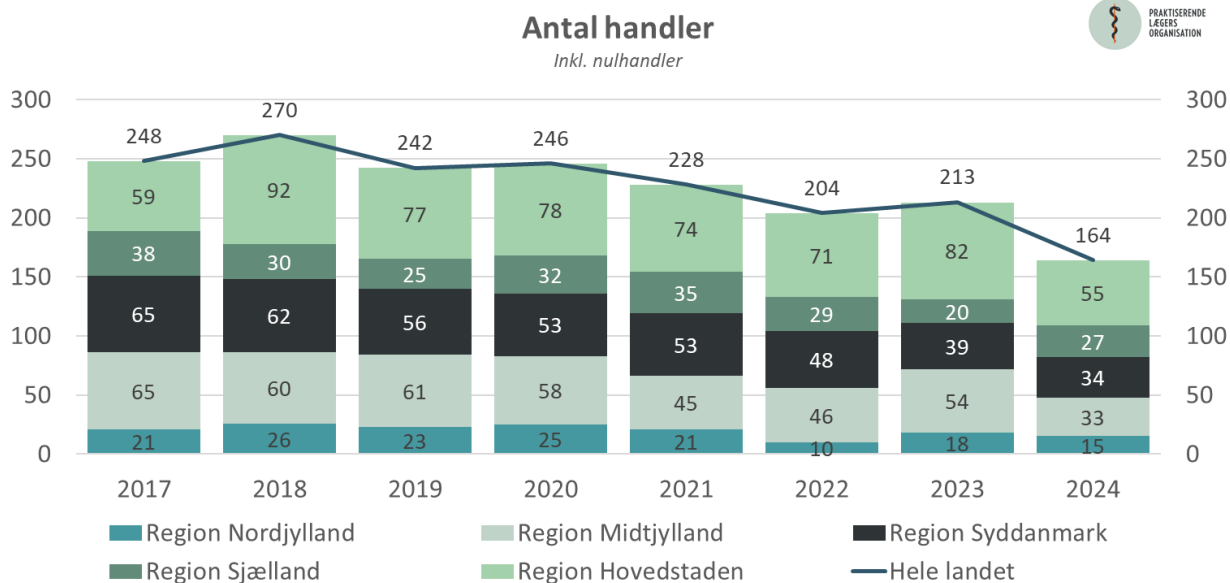
Antallet af handler toppede i 2018 med 269 handler, og er med små udsving efterfølgende faldet frem til 2024, hvor antallet af handler nåede sit laveste niveau for perioden på 164 handler. Fra 2023 til 2024 er antallet af handler faldet med 49 handler, svarende til 24 pct.

Region Sjælland oplever en stigning på 7 handler fra 2023 til 2024, og det er dermed den eneste region, som ikke oplever et fald. I Region Hovedstaden falder antallet af handler mest, svarende til 27 handler (-33 pct.)

Faldet i antallet af handler kan som nævnt skyldes, at der kommer flere ansatte læger i almen praksis. Hvis en ejerlæge eksempelvis vælger at besætte en ledig kapacitet med en ansat læge i stedet for at sælge den, registreres dette ikke som en handel.

¹ Siden 2019 er der prioriteret væsentligt flere hoveduddannelsesstillinger i almen medicin. Uddannelsesstillinger tager 4,5 år, hvis man gennemfører på normeret tid. Der er dog flere faktorer der kan gøre, at uddannelses forlænges, herunder evt. orlov.

² En nul-handel er en handel uden goodwill

Typen af handler

Ud af de 164 handler i 2024 var langt de fleste almindelige overdragelser (fire ud af fem handler). Heraf blev lidt over ni ud af ti solgt med goodwill. Derudover var der 15 handler, hvor kompagnonen overtog efter overenskomstens § 20³, som siger, at hvis en læge i et kompagniskab ikke kan finde en køber til sin andel/kapacitet, så skal kompagnonen overtage kapaciteten med henblik på at få besat kapaciteten med en ny læge. Disse overtagelser vil derfor altid være en nul-handel. Kompagnoner har et år til enten at finde en køber eller en ansat læge. Hvis dette ikke kan lade sig gøre, vil kapaciteten gå tilbage til regionen⁴. Ved handler, hvor en kompagnon overtager, aftaler lægerne ofte indbyrdes, at hvis kapaciteten sælges inden for et år, deles en eventuel goodwill ved salget mellem parterne.

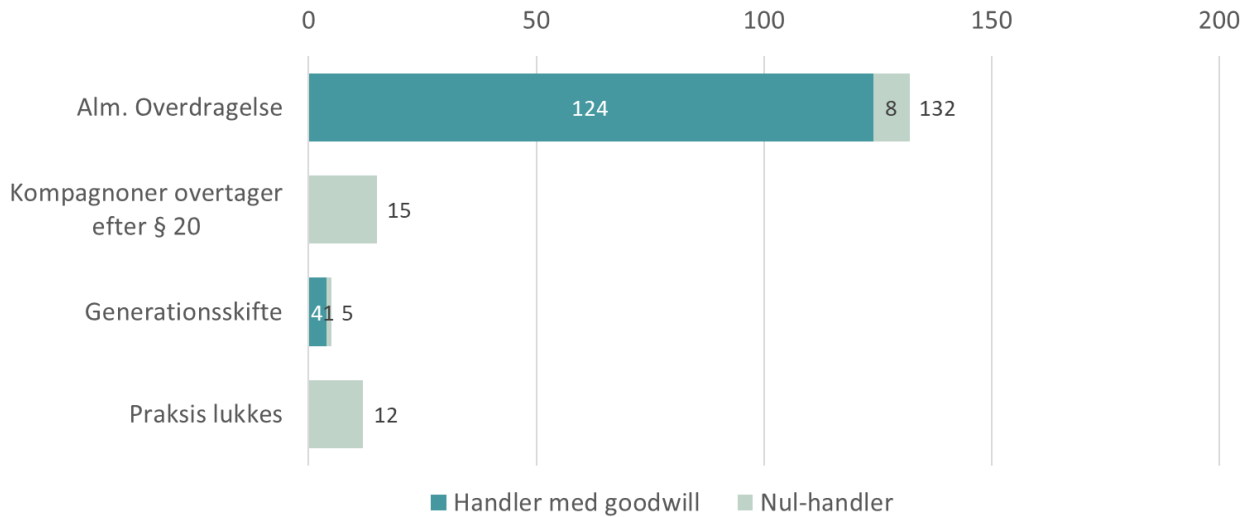
En anden form for nul-handel opstår, når en praksis må lukke, fordi der ikke kan findes en køber.⁵ Det er oftest i lægedækningstruede områder, at det ikke er muligt for de praktiserende læger at sælge deres praksis.

³ Ved handler, hvor kompagnonen overtager, har der ikke konsekvent været registreret goodwill. Antallet af handler, hvor kompagnoner overtager efter § 20, og dermed antallet af nul-handler, kan derfor være overestimerede. Fra 2024 og frem registreres alle handler med goodwill.

⁴ Regionen kan beslutte at give dispensation for fristen på et år, hvis der generelt er rekrutteringsudfordringer i det geografiske område.

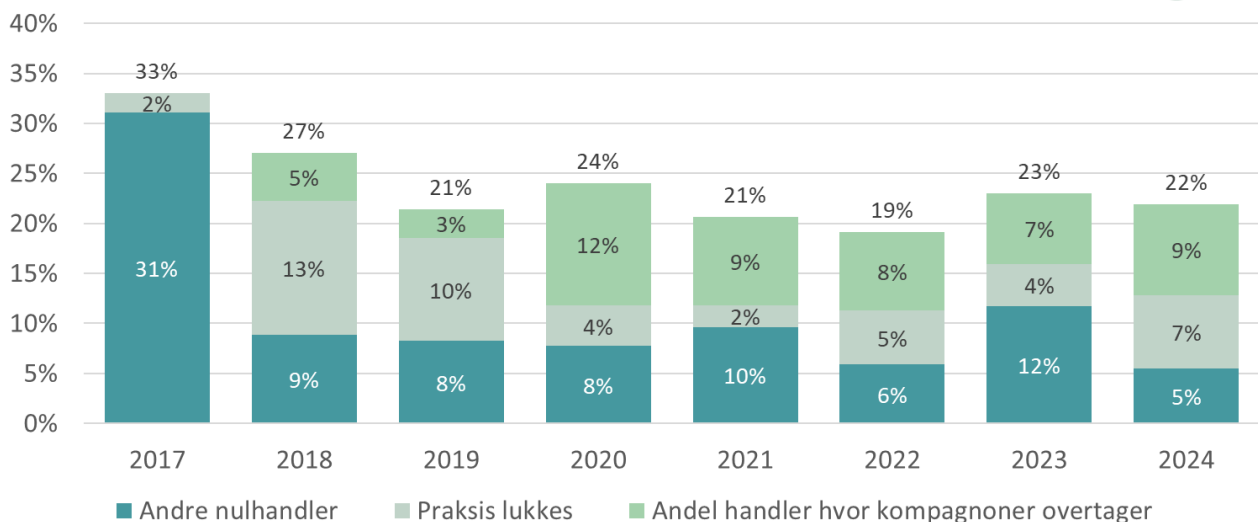
⁵ Praksis, der er lukket eller overdrages til kompagnoner, er medtaget som handler, under den antagelse, at praksis ville have været solgt, hvis det var muligt.

Typer af handler 2024

Andelen af nul-handler toppede i 2017, hvor én ud af tre handler var nul-handler. Efter 2017 falder andelen, og den har de seneste seks år stabiliseret sig til at ligge på et niveau omkring 20 pct. I 2024 lå andelen på 22 pct. En høj andel af nul-handler er udtryk for, at der er mangel på læger, som ønsker at købe en praksis.

Nul-handler

Ser man på de tilfælde, hvor praksis er lukket, fordi det ikke var muligt at finde en køber, så har den de seneste fem år ligget på et niveau under 10 pct. I 2024 lå andelen på 7 pct.

Tilføjer man til gengæld de handler, hvor kompagnonen har overtaget efter § 20, så stiger andelen til 16 pct.

Det vil altså sige, at det ved hver sjette handel ikke har været muligt at finde en køber.

Bilag

Bilag 1. Antal praksishandler og gns. goodwillprocent ekskl. nul-handler

År	Antal handler	Heraf nul-handler			Gns. Goodwillprocent	Antal Max-handler
		Praksis lukkes	Praksissalg uden værdi	Nul-handler i alt		
2017	248	5	77	82	56,1	0
2018	270	36	37	73	51,6	1
2019	243	25	27	52	48,6	0
2020	246	10	49	59	52,6	0
2021	228	5	42	47	49,8	0
2022	204	11	28	39	55,1	0
2023	213	9	40	49	53,8	1
2024	164	12	24	36	54,1	0

Bilag 2. Antal praksishandler og gns. goodwillprocent ekskl. nul-handler fordelt på regioner, 2024

	Heraf nul-handler				Gns. Goodwillprocent	Højeste goodwillprocent	Laveste goodwillprocent
	Antal handler	Praksis lukkes	Praksissalg uden værdi	Nul-handler i alt			
Nordjylland	15	1	2	3	44,3	94	2
Midtjylland	33	1	8	9	63,5	112	2
Syddanmark	34	0	3	3	59,0	121	4
Sjælland	27	1	11	12	34,0	70	7
Hovedstaden	55	1	8	9	55,0	122	6
Hele landet	164	4	32	36	54,1	122	2

Bilag 3. Antal praksishandler og gns. goodwillprocent ekskl. nul-handler fordelt på regioner

Region	Antal handler			Heraf nul-handler			Gns. goodwillprocent		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Nordjylland	10	18	15	1	4	3	41,9	31,6	44,3
Midtjylland	46	54	33	6	7	9	74,8	62,8	63,5
Syddanmark	48	39	34	9	11	3	54,9	53,9	59,0
Sjælland	29	20	27	10	11	12	30,8	26,8	34,0
Hovedstaden	71	82	55	13	16	9	51,8	55,6	55,0
Hele landet	204	213	164	39	49	36	55,1	53,8	54,1

-
- ⁱ PLO's faktaark side 3: <https://laeger.dk/foreninger/plo/politik-analyse-og-fakta/fakta-om-almen-praksis>, 2024
- ⁱⁱ FYAM-analyse: <https://laeger.dk/media/g4yp0m2n/fyam-analyse-2021.pdf>, 2021